DOMSTOLENS KENDELSE
AF 17. OKTOBER 1984 [1]

N. M.
mod Kommissionen og Rådet for De europæiske Fællesskaber

Sagerne 83 og 84/84

Sammendrag

Passivitetssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — undladelser der kan være genstand for søgsmål
(EØF-traktaten, art. 175, stk. 3)

Annullationssøgsmål — akter der kan være genstand for søgsmål — akter der fremkalder retsvirkninger
(EØF-traktaten, art. 173, stk. 2)

I sagerne 83 og 84/84

N. M., ved advokat Panagiotis G. Charitos, Rhodos, og med valgt adresse i Luxembourg hos Marie-José Berchem, 78, rue Eugène-Welter, 2723 Howald,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved Dimitrios Gouloussis og Antonio Marchini Camia, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Manfred Beschel, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen (sag 83/84),

og

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved David Gordon-Smith, generaldirektør for Rådets juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af Christos Mavrakos, Rådets juridiske tjeneste, som med-befuldmægtiget, og

1 — Processprog: Græsk.

med valgt adresse i Luxembourg hos direktøren for Den europæiske Investeringsbanks juridiske tjeneste, 100, boulevard Konrad-Adenauer (sag 84/84),

sagsøgt,

angående afslag på at træffe foranstaltninger over for sagsøgerens fortsatte fængsling,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformændene G. Bosco, O. Due og C. Kakouris, dommerne P. Pescatore, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot og R. Joliet,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

KENDELSE

1 Med stævninger, indgivet til Domstolens justitskontor den 27. marts 1984, har N. M. i medfør af EØF-traktatens artikel 175, stk. 1 og 3, og artikel 173, stk. 1 og 2, anlagt to sager mod henholdsvis Kommissionen og Rådet med påstand om, dels at det statueres, at nævnte institutioner ved at undlade at udstede en retsakt til sagsøgeren, der fastslår, at fængslingen af sagsøgeren og de mod ham af de græske myndigheder trufne sanktioner tillige med de lovgivningsakter, nævnte myndigheder støtter sig på, strider mod fællesskabsretten, herunder de grundlæggende frihedsrettigheder og forbudet mod straffeloves tilbagevirkende gyldighed, har krænket de institutionerne i medfør af

fællesskabsretten påhvilende forpligtelser, samt, subsidiært, dels at Rådets skrivelse af 22. december 1983 og Kommissionens skrivelse af 30. januar 1984, hvormed Rådet og Kommissionen afslog at udstede sådanne retsakter og at træffe nogen foranstaltning i sagsøgerens tilfælde, annulleres.

2 I stævningerne har sagsøgeren anført, at han er blevet idømt dødsstraf, hvilken straf er ændret til fængsel på livstid, for sin medvirken til oprettelsen af det i Grækenland mellem 1967 og 1973 bestående regime, i hvilket sagsøgeren havde udøvet hverv som minister og vicepræsident for regeringen. Med to skrivelser af 2. december 1983 rettede sagsøgeren henvendelse til Kommissionen og Rådet og anmodede disse institutioner om at træffe foranstaltninger for at bringe den frihedsberøvelse, han er genstand for, til ophør, idet denne efter sagsøgerens opfattelse er i strid med de grundlæggende frihedsrettigheder i fællesskabsretten, herunder navnlig forbudet mod straffeloves tilbagevirkende gyldighed. Rådet har med en skrivelse af 22. december 1983 og Kommissionen med en skrivelse af 30. januar 1984 i den anledning meddelt, at de ikke så sig i stand til at træffe nogen foranstaltning, da sagsøgerens anmodning lå uden for deres kompetence.

3 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen i medfør af traktatens artikel 155 og Rådet i medfør af artikel 145 var pligtige at træffe foranstaltninger over for sådanne krænkelser af de i fællesskabsretten anerkendte grundlæggende rettigheder, sagsøgeren er genstand for, samt at fastslå sådanne krænkelsers bestående. Sagsøgeren har nærmere nedlagt påstand om:

— at det statueres, at de almindelige retsprincipper og reglerne om beskyttelse af menneskerettighederne er bestanddele af fællesskabsretten og har forrang for de græske forfatningsbestemmelser, hvorved der med tilbagevirkende gyldighed gennemførtes en straffelovgivning vedtaget i 1974 og 1975 for at ramme handlinger begået i 1967, således at sagsøgerens frihedsberøvelse og de øvrige retlige følger for ham er ulovlige efter fællesskabsretten;

— at det statueres, at Kommissionen og Rådet var pligtige til, men har undladt, at udstede en retsakt til ham, der bekræfter de anførte omstændigheder og fastslår, at sagsøgeren i strid med de gældende regler, herunder de almindelige retsprincipper, forbudet mod straffeloves tilbage-

virkende gyldighed, grundsætningen om lighed for loven samt kravet om adgang til almindelig rettergang, hindres i at udøve de rettigheder, fællesskabsretten hjemler ham.

4 Da den anerkendelse af en retstilstand, den første påstand går ud på, tjener som støtte for den anden påstand, må søgsmålene hovedsagelig anses som passivitetssøgsmål efter traktatens artikel 175, stk. 2 og 3. Sagsøgeren har i øvrigt påberåbt sig traktatens artikel 173 ved, subsidiært, at påstå annullation af afslaget på at udstede de i søgsmålene omtalte retsakter.

5 Med begæringer fremsat i overensstemmelse med procesreglementets artikel 91, stk. 1, har Kommissionen og Rådet påstået sagerne afvist og begæret Domstolens afgørelse herom inden sagens realitetsbehandling. Kommissionen og Rådet har anført, at betingelserne i traktatens artikel 175, stk. 2, ikke er opfyldt, da de har taget endelig stilling i sagen; da der ikke foreligger nogen beslutninger, bør tillige annullationssøgsmålene afvises. Rådet har yderligere anført, at det ikke i medfør af traktaterne har kompetence til at anerkende de af sagsøgeren ønskede forhold, og at søgsmålsfristen ikke er overholdt.

6 I sine skriftlige bemærkninger til den rejste formalitetsindsigelse har sagsøgeren i det væsentlige anført, at såvel Rådet som Kommissionen var pligtige at handle i et tilfælde af så åbenbar uretfærdighed som sagsøgerens tilfælde. En blot afvisning af at handle uden nogen begrundelse kan ikke udgøre en stillingtagen som omhandlet i traktatens artikel 175, stk. 2. I mangel af en sådan stillingtagen begyndte søgsmålsfristen først at løbe to måneder efter opfordringen til at handle og er følgelig overholdt i sagen.

7 Henset til den mellem sagerne bestående forbindelse bør de forenes i overensstemmelse med procesreglementets artikel 42.

8 Efter procesreglementets artikel 91, stk. 3, skal der forhandles mundligt om en i medfør af bestemmelsens stk. 1 fremsat begæring, medmindre Domstolen bestemmer andet. I nærværende sag finder Domstolen, at sagen med det foreliggende er tilstrækkeligt oplyst. Der bør følgelig træffes afgørelse om formalitetsindsigelsen ved kendelse uden mundtlig forhandling.

9 Efter traktatens artikel 175, stk. 3, kan en fysisk eller juridisk person indbringe klage til Domstolen over, at en institution har undladt at udstede »en retsakt til ham, henstillinger og udtalelser dog undtaget«.

10 I den forbindelse er det utvivlsomt og ikke bestridt af sagsøgeren, at de sagsøgte fællesskabsinstitutioner ikke er kompetente til ved en af dem udstedt retsakt at bringe en persons frihedsberøvelse til ophør, eller til direkte at påvirke dennes retsstilling efter national strafferet. Sagsøgeren har i sine skrivelser af 2. december 1983 og i forbindelse med nærværende sag for Domstolen ikke klart angivet arten af den retsakt, han kræver udstedt af de sagsøgte institutioner. Det fremgår imidlertid af sagsøgerens påstande, at han ønsker, at de sagsøgte fremsætter en udtalelse om retsstillingen. En sådan udtalelse kan ikke over for sagsøgeren have nogen retsvirkning, der direkte påvirker hans stilling efter national strafferet eller den frihedsberøvelse, han klager over. Følgelig er den i traktatens artikel 175, stk. 3, opstillede betingelse ikke opfyldt, og passivitetssøgsmålene bør under alle omstændigheder afvises.

11 For så vidt som sagsøgeren til støtte for søgsmålet subsidiært påberåber sig traktatens artikel 173, stk. 2 og 3, er det tilstrækkeligt at fastslå, at Kommissionens og Rådets afvisning af at fremkomme med en udtalelse som nævnt ikke i sig selv kan udgøre nogen beslutning indebærende retsvirkninger. Afslaget kan følgelig ikke være genstand for et søgsmål efter traktatens artikel 173.

12 Søgsmålene bør herefter afvises.

Sagens omkostninger

13 Efter procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør han tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN

1. **Søgsmålene afvises.**

2. **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Luxembourg den 17. oktober 1984.

P. Heim
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident